

Åh, Finland

af
Mads Storgaard Jensen

Epilog: Eleverne har fået udleveret bogen med en clips ved side 100 og strenge ordrer om ikke at læse længere!

0)
Inden du læser slutningen af **Åh, Finland**, skal du i stikordsform skitsere dit bud på en mulig slutning!

1)
Lav et resume af bogens handlinger. Husk – der er tre:

- Finn
- Finnerne
- Villy og John

2)
Lav en personkarakteristik af Finn. Du skal bl.a. komme ind på hans tanker, følelser, udseende, væremåde og andres opfattelse af ham.

3)
Lav en liste over bogens motiver – hvad er temaet?

4)
Find 5 eksempler på, at forfatteren anvender humor som virkemiddel i bogen.

5)
Hvad synes du om bogen? Giv en begrundet karakter på 13-skalaen.

6)
Hvad synes du om slutningen?

7)
Læs Mads S. Jensens brev – forstår du, hvad han mener?

Brevet kan læses nedenfor eller hentes her:

http://www.dansklf.dk/multimedia/mads_storgaard_brev.pdf

Åh, Finland

af

Mads Storgaard Jensen

Kære 8.b.

Tak for jeres breve. Jeg blev glad for at høre, at I kunne lide bogen, selv om de fleste af jer også synes, at slutningen er underlig. Det skal jeg forklare senere.

Når jeg sætter mig ned for at skrive en bog, så har jeg som regel en ide om, hvordan den skal være, inden jeg begynder. Det havde jeg også med *Åh Finland*. I de andre bøger, jeg har skrevet - for voksne - har jeg forsøgt at fortælle historier på en måde, som ingen andre har gjort før. Så da jeg gik i gang med *Åh Finland*, tænkte jeg, at nu ville jeg lave en historie, der ligner de historier, man ellers læser.

Måske har I bemærket, at nogle historier ligner hinanden, selv om de handler om noget forskelligt. Mange fortællinger drejer sig om kampen mellem det gode og det onde, og så er det også altid noget med kærlighed i. Måske kender I eventyret om Sankt Jørgen og dragen, hvor en prinsesse bliver røvet af en drage, så alle i det lille kongerige bliver dybt ulykkelige. Derefter udpeger kongen ridderen Jørgen, som så drager ud og slår dragen ihjel. Selvfølgelig får han prinsessen til ægte og det halve kongerige. Mange historier er lavet ligesom eventyret om Sankt Jørgen og dragen. Tag bare en James Bond-film. Der er der altid en eller anden and rigmand eller en land med en syg ideologi, som truer hele verden, hvorefter James Bond bliver sendt ud for at dræbe det onde. Og i stedet for en prinsesse er der i James Bond-filmene en hel masse lækre *babes*, som selvfølgelig er helt vilde med ham.

Da jeg gik i gang med *Åh Finland*, tænkte jeg, at den skulle være ligesom eventyret og James Bond-filmene. bare med nogle sære ideer i. Det gik også godt med at skrive den og få handlingen til at hænge sammen, men da jeg nåede til slutningen, hvor Finn havde mulighed for at redde Ditte, mistede jeg lysten til at lave en *happy end*. Måske har jeg set for mange halvdårlige, amerikanske film. Jeg kan ikke fordrage at sidde og se en film og så vide, hvordan den ender. Så kan man slet ikke tage filmen alvorlig. På samme måde har jeg det med bøger. Min holdning er, at bøger bør overraske deres læsere, så læserne får noget at tænke over. Så da jeg nåede til slutningen på den første del af *Åh Finland*, spurgte jeg mig selv, hvorfor alle historier absolut skal ende lykkeligt eller ulykkeligt? Det blandt andet noget det, som Finn og Verner diskuterer i anden del. Så da jeg nåede til det punkt, hvor Finn skulle til at sparke pistolen ud af hånden på Dunlop, tænkte jeg, at den slutning vil læseren allerede være kommet til. Så i stedet for den store forløsning valgte jeg en meget, meget underlig slutning. Jeg forstår godt, at I ikke forstår den, så lad mig hjælpe jer lidt på vej. Det kan godt være, at min forklaring er lidt kompliceret, men jeg skal prøve at gøre det så klart som muligt.

Hvad er forskellen på tv-avisen, *Beverly Hills* og *Toy Story*? Hvad er det, der gør de tre typer historier forskellige? Jeg kan hjælpe jer lidt ved at sige, at det har noget med historiernes virkelighed at gøre.

Et af temaerne i bogen er jo, at Finns forældre ikke tror, at han kan kende forskel på virkelighed og fantasi. De tre slutninger i bogen - på stadionet, hos forfatteren og i Andeby - handler også om forskellen på fantasi og virkelighed. Medmindre man er psykisk syg - f.eks. skizofren - kan man sagtens kende forskel på virkelighed og fantasi. Selv når I sidder i klassen og dagdrømmer, ved I godt, at det er dagdrømme. Så der er egentlig ikke noget problem i at skelne. Men mellem virkelighed og fantasi ligger der noget, som er en blanding af de to, nemlig en slags

Åh, Finland

af

Mads Storgaard Jensen

fiktiv virkelighed. Da jeg var ung og så Dollars i fjernsynet, tænkte jeg tit, at serien lignede virkeligheden, men det var den jo ikke. Den er jo en historie - men det glemmer vi, når vi sidder og ser den. Sådan er det med alle historier, og det er både det gode og det farlige ved dem.

Nå, men svaret på mit spørgsmål er følgende: Tv-avisen bringer historier fra det virkelige liv (hvis de ikke var sande,, ville ingen gide se tv-avisen), *Beverly Hills* er selvfølgelig ikke virkelig, men det ligner virkeligheden. Toy Story derimod ligner ikke virkeligheden ret meget. Der findes altså tre kategorier af historier: Virkelige beretninger, fiktive og magiske beretninger. Med magisk beretning mener jeg den type fortællinger, hvor der sker ting, der ikke kan ske i virkeligheden.

Jeg tænker nogle gange, at det er sjovt, at når man læser *Anders And & Co.*, tænker man ikke på, at Anders And er en and, der går rundt i matrostøj med røven bar, og at Mickey Mouse er en mus, der holder hund, nemlig Pluto. Men i de magiske beretninger accepterer vi uden videre, at tingene ikke ligner virkeligheden, så legetøj altså er levende, sådan som det er tilfældet i Toy Story.

I de magiske fortællinger kan alt ske, men alligevel har selv magiske fortællinger deres eget univers. For dem af jer, der læser fantasy, ved I, at det er ok, at der sker nogle usandsynlige ting - f.eks. at en troldmand kan læse andres tanker - mens andre ting, som ellers er sandsynlige i det virkelige liv, slet ikke sker; f.eks. er der ingen coca-cola-automater i fantasy-romaner.

Normalt lægger man ikke mærke til de forskellige typer af virkelighed, som historier er bygget på, fordi de fleste historier holder sig inden for sin kategori. I *Åh, Finland* skifter historierne kategori undervejs, og derfor kommer de tre slutninger til at se underlige ud. Den første historie om Finn og Børresen, Ditte og finnerne, Dunlop og Pirelli er en fiktiv fortælling, som kunne være virkelig på samme måde som *Beverly Hills*, men henimod slutning - på stadionet - vælter historiens virkelighed over og bliver ren fantasi ligesom i eventyrerne og tegneserierne. I den anden del vågner Finn så op på erhvervsvejlederens kontor og er tilbage i "virkeligheden". Og læseren tror, at det afsnit er mere virkeligt end det første - forfatteren, altså jeg, er jo tilstede, og det passer også, at man skal stå 4'eren, hvor Samsøgade og Ny Munkegade krydser hinanden, hvis man skal besøge mig, og for at det ikke skal være løgn, så har jeg også nogle små underlige billeder på væggen og en stor, tung bog om luftskibe - men mod slutningen bliver den del til en fiktion. Mette, Nicoline, Line, Maria og Michelle spørger om, hvorfor jeg beskriver mig selv som en aggressiv person, og Martin og Troels kaldte mig for børnehader. Jeg kan sige, at sådan er jeg slet ikke i virkeligheden, men jeg synes, det var en sjov tanke at beskrive mig selv negativt, også for at understrege at den del af romanen nu pludselig er blevet en fiktion (det bliver rigtig tydeligt, da forfatteren, Finn og Verner giver sig til at slå). I den sidste del, hvor Finn vågner op i Andeby og høre har drømt det hele, fik jeg lyst til at drille læseren. Når man vågner fra en drøm, befinder man sig som regel i virkeligheden, men i stedet for at sige "pyha, det var bare en drøm", sætter jeg Finn ind i en eventyrlig verden, nemlig Andeby. Altså tror man først, at sidste del er virkelighed, men så er den en fantasiverden, han vågner i.

Åh, Finland

af

Mads Storgaard Jensen

Så hvis I har mod på at kigge mere i Åh, *Finland*, så kunne I gide jer til at lede efter de steder i første, anden og tredje del, hvor delene skifter kategori, dvs. går fra at være fiktion til eventyrlig beretning, fra at være virkelighed til fiktion og fra at være virkelighed til at foregå i et eventyrligt univers.

Det var en lang forklaring, men der er en grund til, at jeg har lavet den slutning.

Hvorfor var det vigtigt for mig at lave en morale om, at vi skal kende forskel på virkelighed, fiktioner og eventyrlige beretninger? Det interessante er ikke så meget, at der findes de tre kategorier - snarere at jeg synes, at vores virkelighed i dag er præget af, at de bliver blandet sammen.

Det er ikke mere end 11 år siden, at vi kun havde en tv-kanal i Danmark. Nu lyder 11 år måske af meget i jeres ører, men taget i betragtning, hvad der er sket i den tid, synes jeg ikke det er lang tid. Nu har mange om os 20 tv-kanaler, endnu flere radiokanaler og internet, så vores opfattelse af virkeligheden er meget mere præget af medierne nu, end den var tidligere. Det lyder måske som en gang kedelig voksensnak, men prøv at overvej følgende spørgsmål:

- Er Spice Girls ægte? Jeg ved godt, at de findes i virkeligheden, og jeg ved også, at de ikke er skuespillere. Det er ikke sådan, spørgsmålet skal forstås.

Mere, er det billede, I har om Spice Girls, ægte, eller er det bare et image?

Min idé er, at det billede, vi har af popstjerner og skuespillere, ikke er et rigtigt billede, men en slags fiktion. Måske bliver vi snydt,

fordi pladeselskaber og filmselskaber vil have os til at købe flere cd'ere og se flere film og videoer.

Hvordan er de personer, I ser i Robinson, i virkeligheden? I den første Robinson var der en kvinde, som blev kendt som Hade-Hanne. Er hun virkelig så slem, og hvordan kan det påvirke et menneskes liv, hvis alle folk tror, at personen er sådan, som han/hun er blevet fremstillet på fjernsyn?

I Tyskland har der kørt en sag om en indvandredreng, der blev druknet i en offentlig svømmehal af nynazister. Hele Tyskland skammede sig, og selv den tyske forbundskansler var med til drengens begravelse. Nu virer det sig, at man ingenting kan bevise, ja faktisk viser det sig, at drengens forældre har villet betale nogle af vidnerne penge for vidne mod de formodede nynazister. Det var et tysk skandaleblad, Bild, der fik sagen frem i nyhederne, og nu beskylder det samme blad drengens forældre for at lyve og føre hele Tyskland bag lyset.

- Da jeg var dreng, gik jeg på biblioteket for at låne bøger, hvis jeg skulle vide noget om et emne. Bøger har den fordel, at de er sværere at lyve i, fordi de i tilblivelsen bliver vurderet af mange øjne, som skal acceptere det, der står i dem, før de bliver udgivet. I dag kan alle og enhver lægge oplysninger ud på internettet om, hvad de nu mener. F.eks. mener nogle nynazister, at koncentrationslejrene er en fuphistorie fra de allieredes side. Hvad nu hvis man som ung menneske falder over historien om, at koncentrationslejrene aldrig har eksisteret, før man hører, om de grusomheder, der blev begået der under 2. verdenskrig. Hvad tror man så på?

Åh, Finland

af

Mads Storgaard Jensen

Med de mange medier, vi har i dag, kan vi lettere blive snydt. Det, jeg gør i *Åh, Finland* er også at snyde jer - lige som I tror, at nu kommer der en slutning, så bliver historien en helt anden - men jeg snyder jer på en måde, så I -håber jeg - har lagt mærke til det. Noget af det vigtigste i dag er at være opmærksom på, hvornår noget er sandt, hvornår noget muligvis er sandt, hvornår noget er opspind, men alligevel en god historie - som for eksempel med vandrehistorier, hvis I kender det. Noget af det vigtigste i den tid, vi lever i netop nu, er ikke at blive snydt af de billeder, som medieme giver os.

Jeg ved ikke, om nogle af jer havde gjort jer nogle af de tanker og tænkt på nogle af de problemer, jeg lige har beskrevet her, men det er sikkert, at hvis *Åh, Finland* havde haft en happy end, så ville I have været glade for bogens slutning, men I ville måske ikke have spekuleret så meget over, hvad historien egentlig handlede om. Så jeg har slet ikke været i tvivl om slutningen; faktisk har jeg tænkt rigtigt med over den. Jeg håber, at I er blevet lidt klogere efter det, jeg har skrevet her - og når I godt kunne lide *Åh, Finland*, kunne I overveje at læse min novelle "Men Erna ville have bifaldet det" i bogen *Pralhalse, løgnhalse og virkelige fantastier*. Men jeg advarer jer, den er også underlig.
med venlig hilsen

Mads S. Jensen

Afslutningsvis læser jeg (Finn) novellen: **Erna ville have bifaldet det** op og vi taler om lighedspunkter med **Åh, Finland**.

Med venlig hilsen

Finn Bangsgaard